

**ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA
SYSTEMU WYKRYWANIA I ALARMOWANIA
NA TERENIE MIASTA KOWAL
ROZDZIAŁ I**

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1.1. Wykrywanie zagrożeń, ostrzeganie i alarmowanie ludności realizowane jest w oparciu o System Wykrywania i Alarmowania (SWA). System ten przygotowuje się i organizuje w czasie pokoju, a rozwija w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń dla ludności i środowiska w czasie pokoju lub podczas podwyższania gotowości obronnej państwa.

2. System wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania polega na:

- 1) uzyskaniu informacji o zbliżaniu się lub stwierdzeniu faktu o wystąpieniu na określonym terenie zagrożenia życia i zdrowia ludzi, związanego ze stosowaniem środków rażenia, wystąpienia klęsk żywiołowych, awarii obiektów technicznych, skażeń chemicznych, promieniotwórczych, zakażeń biologicznych, powodzi i pożarów lub innych podobnych zdarzeń,
- 2) określaniu rodzaju, miejsca, skali i możliwych skutków zaistniałych zagrożeń oraz wyznaczaniu niebezpiecznych stref,
- 3) ostrzeganiu i alarmowaniu ludności o zbliżającym się zagrożeniu oraz informowaniu o zalecanych zasadach postępowania ludności w określonej sytuacji.

3.Cele ostrzegania i alarmowania:

- 1) unikanie strat w ludziach i środkach materialnych w sytuacji wystąpienia zagrożenia lub zdarzenia mającego charakter katastrofy,
- 2) zostaną osiągnięte poprzez:
 - a) działania zapobiegawcze,

- b) monitorowanie stanu środowisk, w których powstają zagrożenia,
- c) zapewnienie obiegu informacji między organami zarządzającymi w sytuacji wystąpienia zagrożenia, przekazanie ludności informacji o zagrożeniu w odpowiednim czasie.

4. Podstawowe definicje:

- a) **GMCZK** – Gminne Centrum Zarządzenia Kryzysowego,
- b) **GZZK** – Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- c) **alarm** - sygnał emitowany z dowolnego źródła informujący o wykryciu skażenia lub wystąpieniu sytuacji kryzysowej, które zaistniały na skutek katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, działań terrorystycznych lub na skutek zagrożenia wojennego lub wojny,
- d) **alarmowanie** - działania mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do właściwych terytorialnie władz, służb i do ludności na danym terenie, informującego o zagrożeniu skażeniem lub o sytuacji kryzysowej, które zaistniały na skutek katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, działań terrorystycznych lub na skutek zagrożenia wojennego lub wojny,
- e) **monitoring skażeń** - systematyczna obserwacja prowadzona w określonych geograficznie punktach lub obszarach w celu wykrywania uwolnionych do środowiska materiałów powodujących skażenie lub w celu stwierdzenia zmian stopnia tego skażenia,
- f) **ostrzeżenie** - działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji wyprzedzających, o prawdopodobnych zagrożeniach i zalecających podjęcie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujących o sposobach wykonania takich działań,
- g) **powiadamanie** - przekazanie, przy użyciu wszelkich dostępnych środków, określonych informacji mających na celu zaalarmowanie właściwych władz i ludności o możliwości wystąpienia zagrożenia, o jego wystąpieniu lub ustąpieniu oraz przekazanie informacji dotyczących sposobu postępowania w danym przypadku,
- h) **skażenie** - zanieczyszczenie środowiska, w szczególności gruntu, wody, powietrza, żywności, pasz oraz powierzchni ciała ludzi lub zwierząt, niebezpiecznymi substancjami i mieszaninami chemicznymi, materiałami promieniotwórczymi lub zakaźnymi czynnikami biologicznymi, niezależnie od ich rodzaju i czasu ich oddziaływania,

- i) **systemy wykrywania i alarmowania o skażeniach** - powiązane organizacyjno-technicznie elementy przeznaczone do identyfikacji skażeń, gromadzenia, przetwarzania i wstępnej analizy informacji o uwolnieniu do środowiska toksycznych środków chemicznych, materiałów promieniotwórczych, zakaźnych czynników biologicznych i powstaniu ognisk zakażeń, a także o powstałych w następstwie takich zdarzeń skażeniach oraz o potencjalnych źródłach tych zagrożeń,
- j) **wykrywanie skażeń** - działanie realizowane w określonym rejonie i czasie w celu potwierdzenia lub wykluczenia obecności niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, materiałów promieniotwórczych i zakaźnych czynników biologicznych,
- k) **zakażenie** - skutki skażenia ludzi, zwierząt lub roślin zakaźnymi czynnikami biologicznymi.

ROZDZIAŁ II

FUNKCJONOWANIE SYSTEMU WYKRYWANIA I ALARMOWANIA

§ 2.1. Funkcjonowanie SWA na terenie Gminy Włocławek:

- a) określają, (co roczne) wytyczne Starosty Włocławskiego – Szefa Obrony Cywilnej Powiatu, do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie powiatu włocławskiego,
 - b) odbywa się w oparciu o dotychczas istniejące jednostki organizacyjne systemu wykrywania i alarmowania, określone w załączniku nr 2 do zarządzenia, oraz wymienione w § 2 pkt 2 zarządzenia.
- 2.** W celu zapewnienia sprawnego rozwinięcia i funkcjonowania oraz gotowości systemu, ustala się następujące zasady działania SWA:
- a) SWA osiąga pełną gotowość do działania przez rozwinięcie jednostek organizacyjnych w miejscach formowania. Czas rozwinięcia i osiągnięcia gotowości, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 Zarządzenia, określa komendant formacji w planie działań;
 - b) formacje obrony cywilnej wchodzące w skład SWA działają na podstawie planów działania, opracowanych przez komendantów tych formacji. Sposób

tworzenia planu działania określają ramowe zasady sporządzania planu działania i dokumentowania na potrzeby SWA, uregulowane w załączniku nr 3 do zarządzenia;

- c) plany, o których mowa w lit. b, zatwierdzają szefowie obrony cywilnej tworzący formacje, po uzgodnieniu ich ze szczeblem nadrzędnym w oparciu o wykaz jednostek organizacyjnych, zawartych w załączniku Nr 2 do Zarządzenia;
- d) w stanie stałej gotowości obronnej państwa terenowe organy obrony cywilnej, obowiązani są do:
 - utrzymania stopnia obsady osobowo-kadrowej formacji według danych wykazanych w planie działania,
 - aktualizowania planów działania poszczególnych formacji;
- e) jednostka SWA gminy współdziała ze służbami i instytucjami, których statutowa działalność jest związana z monitorowaniem zjawisk stanowiących zagrożenie dla ludności oraz koordynują ich działania w czasie wystąpienia tego zagrożenia. Współdziałanie to polega na wzajemnej wymianie informacji uzyskanych w toku własnej statutowej działalności, a mających bezpośredni lub pośredni związek z występowaniem zagrożeń ludności, ich wykrywaniem oraz informowaniem, ostrzeganiem i alarmowaniem,
- f) w sytuacji nadzwyczajnej Szef Obrony Cywilnej Gminy Włocławek może doraźnie określić sposób postępowania dla jednostek współdziałających, adekwatny do sytuacji.

3. Całkowite lub częściowe rozwinięcie systemu następuje na podstawie § 3 ust.1 pkt 4 Zarządzenia.
4. W czasie pokoju Szef Obrony Cywilnej może zarządzić rozwinięcie SWA w przypadku zaistnienia nadzwyczajnych zagrożeń ludzi i środowiska, a także przeprowadzenia treningów i ćwiczeń.

5. Jednostki organizacyjne SWA po rozwinięciu systemu, działają na zasadach całodobowych dyżurów chyba, że Szef Obrony Cywilnej postanowi inaczej przepis § 3 ust.1 pkt 4 Zarządzenia, stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ III

ZADANIA I ORGANIZACJA

- §.3.1.** SWA organizuje się na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim oraz w skali całego kraju zgodnie z zasadami Krajowego Systemem Wykrywania Skażeń i Alarmowania – KSWS i A.
2. Obszary odpowiedzialności jednostek organizacyjnych SWA na terenie całego województwa ustala się według podziału terytorialnego:

a) na szczeblu gminy:

- drużyna wykrywania i alarmowania, zwane dalej „DWA”.

Jest to formacja obrony cywilnej o wyższym stopniu gotowości do działania, która podlega Szefowi Obrony Cywilnej Gminy Włocławek oraz działa w przypadku wprowadzenia stanu wojennego i wyjątkowego.

- §.4.1.** Podstawowe zadania jednostek organizacyjnych wskazanych w § 2 pkt 1 lit. b określają, (co rocznie) wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie normatywów, w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej, z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji obrony cywilnej.

2. Szczegółowe zadania:

- a) wykrywanie i rozpoznawanie skażeń,
- b) pobieranie próbek i określanie stopnia skażenia i zakażenia produktów żywnościowych, wody, powietrza i gleby,
- c) oznaczanie stref niebezpiecznych,
- d) wstępna prognoza skutków zagrożeń,
- e) przekazywanie danych o zagrożeniach (w tym skażeniach) do jednostek nadrzędnych, podległych i współdziałających,

- f) przekazywanie komunikatów i sygnałów alarmowych dla ludności oraz powiadamianie sił ratowniczych,
- g) określanie skutków zdarzeń oraz prognozowanie ich rozwoju,
- h) informowanie ludności o zalecanych sposobach postępowania,
- i) wymiana informacji z sąsiednimi gminami,
- j) okresowe prowadzenie pomiarów skażeń,
- k) opracowywanie informacji, wniosków i propozycji dla Burmistrza w zakresie rozwoju sytuacji kryzysowej oraz przeciwdziałania skutkom potencjalnych i zaistniałych zagrożeń,
- l) prowadzenie nasłuchu w radiowej sieci ostrzegania.

§. 5.1. Szef Obrony Cywilnej Gminy Włocławek:

- 1) powołuje drużynę wykrywania i alarmowania, przepis § 5 ust. 3 zarządzenia stosuje się odpowiednio,
- 2) wytypuje przedsiębiorstwa, obiekty i jednostki organizacyjne, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2 zarządzenia SWA, w których nie powołano drużyny wykrywania i alarmowania, ale których służby dyżurne działają w ramach systemu wczesnego ostrzegania i będą realizowały zadania określone w tym systemie dla potrzeb obrony cywilnej,
- 3) sprawuje nadzór nad opracowaniem i aktualizacją niezbędnej dokumentacji dla utworzonych drużyn wykrywania i alarmowania, ich wyposażenia w sprzęt specjalistyczny oraz szkolenie.

§.6 .1. W celu sprawnego zorganizowania SWA na szczeblu gminny, Wójt Gminy Włocławek obowiązany jest do:

- a) bieżącego aktualizowania, „Planu działania Drużyny Wykrywania i Alarmowania, dokumentacji SWA i SWO ” oraz „Wykazu jednostek organizacyjnych SWA” na terenie gminy,
- b) sprawowania nadzoru nad procesem powołania nowych członków DWA w miejsce odchodzących oraz ich wyposażenia w sprzęt oraz szkolenia,
- c) zapewnienia pomieszczeń do pracy DWA,
- d) zapewnienia środków łączności radiowej w ramach „Radiowej Sieci Zarządzania Wojewody” dla formacji SWA,

- e) zapewnienia odbiornika radiowego do systemu ostrzegania o zagrożeniach uderzeniami z powietrza i skażeniami chemicznymi przekazywanymi przez POADA dla formacji SWA wskazanych w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§.7.1. W celu zapewnienia dla SWA informacji o zagrożeniach zgodnie z § 8 załącznika Nr 1 do Zarządzenia Nr 51/2019 Starosty Włocławskiego – Szefa Obrony Cywilnej Powiatu z dnia 5 grudnia 2019 r.:

- 1) Komendant Miejski Policji we Włocławku zarządzi przekazywanie jednostkom organizacyjnym SWA, na zasadzie współdziałania informacji o nadzwyczajnych zdarzeniach stwarzających zagrożenie dla ludności,
- 2) Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej we Włocławku zarządzi przekazywanie jednostkom organizacyjnym SWA, na zasadzie współdziałania, informacji o nadzwyczajnych zdarzeniach stwarzających zagrożenie dla ludności.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI I ALARMOWANIA.

§ 9.1. Metody i sposoby przekazywania informacji określone są obowiązującymi normami i standardami ogólnokrajowymi oraz przepisami resortowymi (zarządzenie SWO i „Wykaz Abonentów Radiowej Sieci Zarządzania Wojewody”). W sytuacji awaryjnej Szef Obrony Cywilnej może doraźnie ujednotlić sposób postępowania dla jednostek współdziałających o różnym podporządkowaniu.

2. Ustala się następujące zasady przekazywania informacji w SWA dla jednostek podległych i współdziałających i nadrzędnych:

a) natychmiastowe przekazywanie informacji o:

- wykryciu wybuchu jądrowego,
- wykryciu skażenia promieniotwórczego - natychmiast po wzroście mocy dawki tła promieniowania gamma powyżej dwukrotnej wartości oraz po ponownym jej wzroście o dowolną wartość,
- wykryciu skażeń chemicznych - natychmiast po zaobserwowaniu użycia bojowych środków trujących lub wyzwoleniu niebezpiecznych materiałów chemicznych i określeniu kierunku przesuwania się obłoku skażonego

- powietrza oraz po określeniu rodzaju środka lub materiału i ewentualnej granicy terenu skażonego (zasięgu obłoku skażonego powietrza),
- wykryciu innych zagrożeń - określając rodzaj zagrożenia,
 - awarii i katastrofie oraz wzroście mocy dawki promieniowania szkodliwego dla organizmu,
 - o zagrożeniach naturalnych: powodziach, pożarach i sytuacjach wywołanych anomaliami pogodowymi,
- b) okresowo przekazuje się informacje dotyczące pomiarów mocy dawki promieniowania gamma, kontroli napromieniowania ludności, skażenia komponentów środowiska i żywności oraz warunków meteorologicznych. Częstotliwość przekazywanych okresowo informacji określa się według odrębnych ustaleń,
- c) treść przekazywanych informacji przechowuje się na nośnikach trwałych tj. pamięci zewnętrznej, płyty CD i DVD lub w teczkach w postaci dziennika działania w formie papierowej.

3. Ustala się ogólne zasady ostrzegania i alarmowania:

- a) rodzaje alarmów, treść komunikatów ostrzegawczych, sygnały alarmowe i sposób ich ogłaszania określa załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. (Dz. U z 2013 r. poz. 96) w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich występowaniu oraz właściwości organów w tych sprawach,
- b) za upowszechnienie sygnału wśród ludności odpowiedzialny jest szef obrony cywilnej,
- c) przekazywanie informacji o zagrożeniach, komunikatów ostrzegawczych i sygnałów alarmowych odbywa się w pierwszej kolejności za pośrednictwem dostępnych środków łączności oraz środków masowego przekazu m.in.
- Syrena alarmowa OSP,
 - Regionalny System Ostrzegania - RSO,
 - aplikacji webowych i komórkowych,
 - Internetu i innych,
 - Urządzenia nagłaśniające stacjonarne i na pojazdach,
- d) dopuszcza się przekazywanie ostrzeżeń i alarmowanie ludności w sposób

- zwyczajowo przyjęty (kurendy, informacje na tablicach ogłoszeń),
- e) organ administracji publicznej oraz inni dysponenci systemów lub środków łączności zapewniają możliwość ich wykorzystania na potrzeby przekazywania informacji o zagrożeniach i alarmowania uwzględniając zasady priorytetu organu administracji rządowej.
 - f) za stworzenie warunków do działania oraz przygotowanie do działania urządzeń alarmowych na terenie miasta odpowiada organ administracji publicznej
w zakresie swoich właściwości terytorialnej.
4. Do ostrzegania i alarmowania ludności uprawniony jest Szef Obrony Cywilnej Gminy Włocławek.
 5. Ostrzeżenie i alarmowanie ludności w zależności od skali i skutków:
 - a) o zagrożeniach niewymagających natychmiastowych działań ochronnych, informuje się ludność w komunikatach nadawanych przez środki masowego przekazu, o których mowa pkt 3 lit. c. Treść komunikatu ustala Szef Obrony Cywilnej Gminy Włocławek stosownie do rodzaju i skali zagrożeń,
 - b) o zagrożeniach wymagających natychmiastowych działań ochronnych, o których mowa pkt 2 lit. a informuje się ludność za pośrednictwem sygnałów powszechnego ostrzegania i alarmowania, zgodnie z pkt 3 oraz wymienionych w załączniku nr 1 do zarządzenia SWO. O sposobie przekazania informacji decyduje Szef Obrony Cywilnej Gmina Kowal stosownie do rodzaju i skali zagrożeń.
 6. Szef Obrony Cywilnej Gminy Włocławek odpowiedzialny jest za zapewnienie łączności radiotelefonicznej i telefonicznej dla potrzeb działających na ich terenie jednostek organizacyjnych SWA - w oparciu o sprzęt przewidziany w tabelach należności, określonych w Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju, w sprawie normatywów w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji.

ROZDZIAŁ V

WYPOSAŻANIE FORMACJI ORAZ SIŁY I ŚRODKI

§.10.1. Podstawowe wyposażenie formacji określają wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie normatywów, w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji obrony cywilnej.

2. Szczegółowe (specjalistyczne) wyposażenie oraz siły i środki, w oparciu o wytyczne wymienione w pkt 1, zgodnie z § 5 ust. 1 zarządzenia, określa i zatwierdza Szef Obrony Cywilnej na administrowanym terenie.
3. Przyjmuje się, że zasoby sprzętowe ustalane dla potrzeb obrony cywilnej z wykorzystaniem normatywu nie mogą być przewidziane tylko na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. Zasoby te winny być wykorzystywane w normalnych (codziennych) warunkach funkcjonowania państwa, w szczególności podczas:
 - a) działań ratowniczych,
 - b) szkoleń oraz realizacji bieżących zadań i obowiązków nałożonych na formację SWA na potrzeby obrony cywilnej,
 - c) zagrożeń generujących potrzebę udzielenia potrzebującym pomocy humanitarnej.
4. Sprzęt, o którym mowa w pkt 3 powinien być użytkowany zgodnie z jego przeznaczeniem przez komendantów formacji SWA lub osoby wymienione w planie działania.
5. Komendanci formacji, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. b występują pisemnie do szefów OC – zgodnie z właściwością, o uzupełnienie podstawowego wyposażenia formacji. Zakup sprzętu niewymienionego w pkt 1 wymaga dodatkowo pisemnego uzasadnienia i akceptacji szefa obrony cywilnej szczebla nadrzędnego.

ROZDZIAŁ VI PRZEPISY KOŃCOWE

§11.1. Punktem centralnym (centrum dyspozycyjnym) SWA w gminie jest Urząd Gminy Włocławek (a w czasie zagrożeń bezpieczeństwa państwa i wojny – Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego). W ramach SWA w Urzędzie Gminy (w GCZK) prowadzona jest wymiana informacji z jednostkami podległymi i nadzorowanymi przez Ministra Obrony Narodowej, jednostkami Policji oraz Państwowej Straży Pożarnej, służb sanitarnych, meteorologicznych, ochrony środowiska, weterynaryjnych itp. w zakresie przekazywania danych dotyczących awarii, katastrof, skażeń, zakażeń i innych nadzwyczajnych zagrożeń dla ludności i środowiska. Okresowo przekazywane są również dane dotyczące warunków meteorologicznych, pomiarów mocy dawki w terenie, kontroli napromienienia, skażeń komponentów środowiska i żywności. Urząd Gminy (GZZK) przekazuje informacje o zagrożeniach do PCZK.

2. Do zasadniczych zadań nadzorczych i koordynacyjnych, realizowanych przez Urząd Gminy w ramach SWA, należy:

- a) koordynacja działań elementów wchodzących w skład SWA w sytuacji wystąpienia zagrożeń, skażeń i zakażeń oraz podczas treningów i ćwiczeń,
- b) utrzymywanie łączności ze wszystkimi jednostkami i instytucjami, wchodzącymi w skład SWA, oraz zapewnienie sprawnego obiegu informacji o sytuacji zagrożeń, skażeń i zakażeń,
- c) zbieranie informacji z elementów SWA oraz innych dostępnych źródeł o skażeniach chemicznych, biologicznych i promieniotwórczych (radiacyjnych), powstałych w wyniku zagrożeń czynnikami masowego rażenia - CBRN i innych nadzwyczajnych zagrożeniach ludności i środowiska, występujących na obszarze miasta oraz gmin sąsiednich,
- d) prowadzenie analizy danych, oraz prognozowanie sytuacji zagrożeń, skażeń i zakażeń,
- e) opracowanie, w uzgodnieniu z pozostałymi elementami, wchodzącymi w skład SWA, informacji dotyczących:
 - utrzymywania i aktualizacji baz danych o źródłach zagrożeń,
 - utrzymywania odpowiednich sił i środków w gotowości do podjęcia działań oraz ich uruchamiania w przypadkach wystąpienia zagrożeń,

- funkcjonowania, koordynacji SWA i przekazywanie ich do rozpatrzenia właściwym organom,
- f) prowadzenie nasłuchu sygnałów powszechnego ostrzegania ludności o zagrożeniu uderzeniami z powietrza,
- g) utrzymanie sprawnej łączności z formacjami szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gmin sąsiednich, wchodzącymi w skład systemu SWA,
- h) prognozowanie i określenie rzeczywistej sytuacji zagrożeń,
- i) opracowanie wniosków i propozycji do decyzji Burmistrza,
- j) sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności,
- k) przekazywanie danych o zagrożeniach do PCZK, sąsiednich gmin,
- l) przekazywanie decyzji Wójta oraz Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w zakresie wykrywania, rozpoznawania i alarmowania ludności.

§12.1. W celu systematycznego doskonalenia kadr systemu oraz sprawdzenia stanu technicznego infrastruktury systemu przeprowadza się treningi stałe:

- 1) ćwiczenie systemu SWA w całym powiecie: raz na dwa lata,
 - 2) system ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach można uruchomić w ramach zaplanowanych ćwiczeń oraz z okazji świąt państwowych.
2. Terminy ćwiczeń i treningów dla jednostek organizacyjnych, zostaną określone w harmonogramie szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.